

FSD4050 HOIVATYÖNTEKIJÖIDEN HAASTATTELUJA 2018

FSD4050 INTERVIEWS WITH CARE WORKERS 2018

TÄMÄ DOKUMENTTI ON OSA YLLÄ MAINITTUA YHTEISKUNTATIEETEELLISEEN TIETOARKISTOON ARKISTOITUA TUTKIMUSAINEISTOA.

DOKUMENTTIA HYÖDYNTÄVIEN TULEE VIITATA SIIHEN ASIANMUKAISESTI LÄHDEVIITTEELLÄ.

THIS DOCUMENT FORMS A PART OF THE ABOVE MENTIONED DATASET, ARCHIVED AT THE FINNISH SOCIAL SCIENCE DATA ARCHIVE.

IF THE DOCUMENT IS USED OR REFERRED TO IN ANY WAY, THE SOURCE MUST BE ACKNOWLEDGED BY MEANS OF AN APPROPRIATE BIBLIOGRAPHIC CITATION.

DETTA DOKUMENT UTGÖR EN DEL AV DEN OVANNÄMDA DATAMÄNGDEN, ARKIVERAD PÅ FINLANDS SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA DATAARKIV.

OM DOKUMENT ÄR UTNYTTJAT ELLER REFERERAT TILL MÅSTE KÄLLAN ANGES I FORM AV BIBLIOGRAFISK REFERENS.

Jyväskylän yliopiston ICTcare -haastattelututkimus

TIEDOTE TUTKITTAVILLE JA SUOSTUMUS TUTKIMUKSEEN OSALLISTUMISESTA

Tutkijoiden yhteystiedot

Vastuullinen tutkija:

Sakari Taipale

YTT (dos.), akatemiatutkija
Keskussairaalantie 2
PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto

[[Yhteystiedot poistettu]]

Muut tutkijat:

Helena Hirvonen

YTT (dos.), yliopistotutkija
Keskussairaalantie 2
PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto

[[Yhteystiedot poistettu]]

Antti Hämäläinen

YTM, tohtorikoulutettava
Keskussairaalantie 2
PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto

[[Yhteystiedot poistettu]]

Tutkimuksen taustatiedot

Tämä haastattelututkimus on osa Jyväskylän yliopiston Teknologiat, ikääntyminen ja hoiva – tutkimusprojektia, joka kuuluu Suomen Akatemian rahoittamaan Ikääntymisen ja hoivan tutkimuksen huippuyksikköön. Yksikössä tutkitaan vuosina 2018–2025 laajasti ikääntyneiden hoivaan liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Jyväskylän tutkimusryhmämme kiinnostus kohdistuu erityisesti teknologioiden rooliin hoivan järjestämisessä. Keräämme aineistoa kahdesta Suomessa sijaitsevasta kaupungista, jotta saamme hoivatyöstä mahdollisimman kattavaa tutkimustietoa. Tutkimushaastattelut (N=30) tullaan toteuttamaan tehostetun palveluasumisen yksiköissä työskentelevän henkilöstön piirissä syksyn 2018 ja kevään 2019 aikana.

Ikääntyneiden parissa toimivien hoivatyöntekijöiden haastatteleminen on nyt ajankohtaista, sillä hoivatyö on muutoksessa erityisesti teknologioiden hyödyntämisen osalta. Tahdomme haastatteluiden avulla selvittää ikääntyneiden hoivaan liittyvän työn sisältöä ja ajankäyttöä teknologioiden käytön näkökulmasta. Lisäksi olemme kiinnostuneet siitä, miten hoivatyöntekijät kokevat hoivan arkisen kanssakäymisen ja millaisia haasteita, päätöksiä ja näkemyksiä ikääntyneiden hoivaamiseen ja teknologioiden käyttöön hoivatyössä liittyy. Tutkimuksen merkitys on siten yhtäältä tuottaa ajankohtaista tieteellistä tutkimustietoa ikääntyneiden hoivan käytännöistä ja toisaalta tuoda hoivatyöntekijöiden ääntä esiin ja osaksi yhteiskunnallista keskustelua, joka määrittää hoivatyön tulevaisuutta.

Tutkimusaineiston käyttötarkoitus, käsittely ja säilyttäminen

Haastatteluissa kerätty tieto on täysin luottamuksellista. Luottamuksen säilyminen varmistetaan anonymisoimalla eli koodaamalla piiloon kaikki sellainen tieto, josta haastateltava on mahdollista tunnistaa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että haastateltaviin viitataan äänitteissä

summittaisella tunnistenumera ja että haastatteluteksteistä häivytetään esimerkiksi paikkoihin ja henkilöihin liittyvä tieto, josta haastateltava tai haastattelun aikana mainitut kolmannet osapuolet kuten potilaat tai toiset työntekijät voitaisiin tunnistaa. Aineistoa, jota ei voida näin toimien anonymisoida, ei anneta jatkokäyttöön. Tutkijat pitävät yllä salassa pidettävää avainlistauksista haastateltavien tunnistenumeroista sekä henkilötiedoista. Salasanasuojattuja aineistoja säilytetään Jyväskylän yliopiston verkkolevyllä, jolle on pääsy vain tutkimusryhmän jäsenillä.

Aineistoa tullaan käyttämään ensisijaisesti Ikääntymisen ja hoivan tutkimuksen huippuyksikön tutkimustarpeisiin. Tutkimusryhmämme laajat verkostot mahdollistavat sen, että tutkimustuloksia tullaan esittelemään sekä kansallisesti että kansainvälisesti yhteiskuntatieteisiin kytkeytyvissä tieteellisissä aikakauslehdissä, konferensseissa, opinnäytetöissä ja opetuskäytössä. Voimme raportoida julkaisuistamme haastateltavien niin toivoessa heille myös suoraan esimerkiksi sähköpostitse.

Pääsy aineistoon on Hirvosen ja Hämäläisen lisäksi tutkimusryhmän ICTcare vastuullisella johtajalla (Sakari Taipale), jonka suostumusta edellytetään anonymisoidun aineiston jatkokäyttöön. Aineiston pitkäaikaissäilytys tapahtuu Tampereen tietoaarkistossa hankkeen päätyttyä vuonna 2025, jolloin salassa pidetyt ja haastateltavien tunnistenumerot sekä henkilötiedot yhdistävät avainlistaukset hävitetään tutkittavien yksityisyyden suojaamiseksi myös hankkeen päättymisen jälkeen. Tutkittavalla on haastattelun yhteydessä ja hankkeen aikana (2018–2025) mahdollisuus kieltää häntä koskevan aineiston luovuttaminen jatkokäyttöön. Tunnistenumerojen hävittämisen jälkeen tämä ei ole enää mahdollista, sillä henkilötietoja ja anonymisoitua haastatteluaineistoa ei silloin ole enää mahdollista yhdistää toisiinsa.

Menettelyt, joiden kohteeksi tutkittavat joutuvat

Haastateltavaksi kutsutaan tehostetun palveluasumisen yksiköissä työskenteleviä täysi-ikäisiä työntekijöitä n. 1-1,5 tunnin mittaiseen yksilöhaastatteluun. Haastatteluun osallistumisesta kiinnostuneita pyydetään ottamaan suora yhteyttä haastattelut toteuttaviin tutkijoihin (Helena Hirvonen tai Antti Hämäläinen) puhelimitse tai sähköpostitse sopiaan haastattelun ajankohdasta ja paikasta. Haastattelu nauhoitetaan ja myöhemmin litteroidaan eli kirjoitetaan auki nauhoitteen pohjalta. Haastateltavalta pyydetään lupa haastattelun jälkeiseen jatkoyhteydenottoon tarvittaessa haastattelussa esiin tulleiden seikkojen tarkentamiseksi.

Haastattelun teemat koskevat ikääntyneiden asiakkaiden ja potilaiden parissa tehtävää ammatillista hoiva- ja hoitotyötä: haastattelussa keskustellaan aiheesta hyvin vapaamuotoisesti. Haastateltavaa pyydetään kuvailemaan omin sanoin mm. työtään, sen arkisia rutiineja, kokemuksia asiakastyön haasteista ja työn palkitsevuudesta sekä omassa työssä koetuista muutoksista viime vuosien ajalta. Kysymykset on suunniteltu siten, etteivät ne loukkaa haastateltavan yksityisyyttä eivätkä koske yksittäisiä potilas- tai asiakastapauksia. Ennen haastattelun alkua haastateltavan kanssa keskustellaan lyhyesti pyrkimyksestä kolmansien osapuolten (asiakkaat, potilaat, kollegat) yksityisyyden varjelemiseen haastattelun aikana.

Tutkimuksen hyödyt ja haitat tutkittaville

Tutkimukseen osallistuvat antavat tutkijoille arvokasta tietoa jota tutkijat voivat edelleen jakaa laajalle yleisölle: politiikan ja julkisen hallinnon päätöksentekijöille, lehdistölle, ammattijärjestöille sekä koti- ja ulkomaiselle tutkimusyhteisölle. Tutkimustieto voi parantaa tutkijoiden ja päättäjien tietoutta ja ymmärrystä myös sellaisista seikoista, jotka aiemmassa vanhustyön tutkimuksessa ovat jääneet vähälle huomiolle.

Tutkittavien oikeudet ja vakuutukset

Haastateltavan työnantaja on antanut suostumuksensa haastattelukutsun levittämiseen sen henkilöstösähköpostilistojen kautta. Tutkimukseen osallistuminen ei edellytä tämän lisäksi erillistä suostumusta haastateltavan esimieheltä tai työnantajalta. Osallistuminen tutkimukseen on täysin vapaaehtoista. Haastattelu on täysin luottamuksellinen ja se toteutetaan haastateltavan työajan ulkopuolella. Tutkittavilla on tutkimuksen aikana oikeus kieltäytyä tutkimuksesta ja keskeyttää tai perua osallistumisensa syytä ilmoittamatta missä vaiheessa tahansa ilman, että siitä aiheutuu heille mitään seuraamuksia.

Tutkimuksen järjestelyt ja tulosten raportointi ovat luottamuksellisia. Tutkimuksen tulokset julkaistaan tutkimusraporteissa siten, ettei yksittäistä tutkittavaa voida tunnistaa. Tutkittavilla on oikeus saada lisätietoa tutkimuksesta tutkijaryhmän jäseniltä missä vaiheessa tahansa. Tutkimuksesta on täytetty henkilötietolain edellyttämä rekisteriseloste, jonka tutkittava halutessaan saa tutkijoilta nähtäväkseen.

Jyväskylän yliopiston henkilökunta ja toiminta on vakuutettu. Vakuutus on voimassa tutkimuksissa ja niihin välittömästi liittyvillä matkoilla. Vakuutus sisältää henkilökunnan (tutkijan) potilasvakuutuksen, toiminnanvastuuvakuutuksen ja vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen. Tutkittavalla olisi hyvä olla oma henkilökohtainen tapaturma/sairaus- ja henkivakuutus, koska tutkimusprojekteja varten vakuutusyhtiöt eivät myönnä täysin kattavaa vakuutusturvaa esim. sairauskohtauksien varalta.

Tutkittavan suostumus tutkimukseen osallistumisesta

Olen tutustunut yllä kuvattuun selosteeseen ja täten annan suostumukseni

- ☐ haastattelun nauhoittamiseen ja nauhoitteen litterointiin sekä anonymisointiin,
- ☐ henkilötietojeni (nimi, yhteystieto, ammatti, työkokemus vuosissa) säilyttämiseen tutkimusryhmän ylläpitämässä rekisterissä,
- ☐ haastattelun suorittaneen tutkijan jatkoyhteydenottoon tarvittaessa haastattelua koskevan tiedon tarkentamiseksi,
- ☐ anonymisoidun aineiston käyttöön tutkimus- ja opetustarkoituksessa (esim. tieteelliset julkaisut ja esitelmät konferensseissa ja seminaareissa),
- ☐ anonymisoidun aineiston pitkäaikaissäilytykseen ja jatkokäyttöön opetus- ja tutkimustarkoituksessa varsinaisen tutkimushankkeen päätyttyä.

Olen perehtynyt tämän tutkimuksen tarkoitukseen ja sisältöön, kerättävän tutkimusaineiston käyttöön, tutkittaville aiheutuviin mahdollisiin haittoihin sekä tutkittavien oikeuksiin ja vakuutusturvaan. Suostun osallistumaan tutkimukseen annettujen ohjeiden mukaisesti. Voin halutessani peruuttaa tai keskeyttää osallistumiseni tai kieltäytyä tutkimukseen osallistumisesta missä vaiheessa tahansa. Tutkimustuloksiani ja kerättyä aineistoa saa käyttää ja hyödyntää sellaisessa muodossa, jossa yksittäistä tutkittavaa ei voi tunnistaa.

Päiväys

Tutkittavan allekirjoitus

Päiväys

Tutkijan allekirjoitus